

6 mei 2018

GOD ZOEKT JE ♥

Bijbellezing: Jesaja 1, 1-20

Misschien kent u het verhaaltje wel: Zoon: *“Papa, mag ik u wat vragen?”* Vader: *“Ja natuurlijk, wat is er?”* Zoon: *“Hoeveel verdient u per uur pap?”* Vader: *“Dat gaat je niks aan. Waarom wil je dat weten?”* Zoon: *“Ik wil het gewoon even weten pap, zeg nou...”* Vader: *“Nou als je het zo graag wilt weten, ik verdien 80 euro per uur”* Zoon: *“Ow!”* (en buigt zijn hoofd) Zoon: *“Papa, mag ik 40 euro van u lenen?”* De vader werd nu boos. Vader: *“waarom stel je zulke rare vragen! Je hebt al zoveel speelgoed..., je krijg niet nog meer geld hoor!”* De kleine jongen was teleurgesteld en liep naar zijn kamer. Na een uur was de vader enigszins gekalmeerd en begon na te denken. Misschien wilde hij iets kopen wat hij echt nodig had. Hij liep naar de kamer van zijn zoon en deed de deur open. Vader: *“Sorry voor mijn reactie, ik reageerde een beetje overdreven. Ik heb een lange dag gehad en ik reageerde mijn irritatie op jou af. Hier is de 40 euro waar je om vroeg”.* De zoon sprong overeind en er kwam een brede glimlach op zijn gezicht! Zoon: *“Dank u wel papa!”* De zoon greep onder zijn kussen en haalde een stapeltje biljetten tevoorschijn. De vader zag dit en wilde alweer boos worden. De zoon begon de biljetten te tellen en keek omhoog naar zijn vader. Vader: *“Waarom wilde je nog meer geld?”* Zoon: *“Omdat ik niet genoeg had pap, maar nu wel”.* *“Papa ik heb nu 80 euro, kan ik een uur van u tijd kopen? Ik wil dan dat u op tijd naar huis komt morgen zodat we samen een keertje kunnen spelen.*

Wat pijnlijk! De vader had zijn zoon helemaal niet begrepen. Hij wist niet waar zijn zoon zo naar verlangde. Zijn zoon wilde niet allemaal cadeaus..., hij wilde een stukje tijd..., een stukje aandacht van zijn vader. En daar had hij heel zijn spaarpot, daar had hij alles voor over. ... Ik moest aan dit voorbeeld denken bij de woorden die wij hebben gelezen van Jesaja. Jesaja valt gelijk met de deur in huis en probeert zijn volk, het volk Israël, tot zijn positieven te brengen: besef je wel waar je mee bezig bent? Heb je het niet door? Besef je niet dat God iets heel anders van je verlangt?

Zoals vaak bij de profeten, gebruikt Jesaja een beeld. Jesaja neemt ons mee naar de rechtszaal van een rechtbank. Je moet niet denken aan een Nederlandse rechtszaal, maar aan zo'n Amerikaans rechtszaal die je vaak in films ziet: met zo'n bank waar de jury in zit, de jury die aandachtig luistert en kijkt om straks het oordeel te kunnen vellen. En voorin de zaal staan tegenover elkaar de dader en het slachtoffer. De aangeklaagde en de aanklager. De aangeklaagde, dat is Israël. Zij zit op het beklagdenbankje. En de aanklager..., dat is God Zelf. Hij staat midden in de zaal en richt het woord tot de jury, de jury die bestaat uit de hemel en aarde. Hemel en aarde, de hele kosmos wordt erbij betrokken, zij mag getuigen, zij mag oordelen of dit normaal is of niet. God spreekt tot de jury: ²‘Luister, hemel, neem ter ore, aarde! (Want de HEERE spreekt:) Ik heb kinderen (dat is: het volk Israël) grootgebracht en doen opgroeien, maar zij zijn tegen Mij in opstand gekomen. ³Een rund kent zijn bezitter en een ezel de kribbe van zijn eigenaar, maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk heeft geen inzicht. ⁴Wee het zondige volk! Zij hebben de HEERE verlaten, de Heilige van Israël verworpen, zij zijn vervreemd, van achter Hem vandaan.’ God spreekt als een diep gekwetste Vader. Zijn kinderen, de kinderen Israels, zijn tegen Hem in opstand gekomen. Zij hebben Hem verlaten. Zij hebben Hem in de steek gelaten. Een rund en een ezel beseffen nog dat zij hun voedsel en zorg ontvangen van hun eigenaar..., maar Israël beseft blijkbaar niet waar haar bestaansmiddelen vandaan komen..., Israël beseft blijkbaar niet Wie haar heeft gevoed..., Wie haar heeft opgevoed..., Wie haar heeft

gedragen..., Wie haar heeft verdragen... Zij heeft God de rug toegekeerd.

Jesaja gebruikt niet voor niets dit beeld van een rechtszaak, waar de hemel en de aarde als getuigen bij aanwezig zijn. Want die hemel en die aarde zijn al een keer eerder getuige geweest tussen God en Zijn volk Israël: toen God een verbond sloot met het volk Israël, toen God een eeuwige verbintenis aanging met het volk Israël., waar men elkaar voor eeuwig trouw beloofde. Je kunt dat lezen in Deuteronomium 30, waar Mozes als een soort trouwambtenaar vrouwe Israëls toespreekt: ¹⁹Ik roep heden de hemel en de aarde tot getuigen tegen u: het leven en de dood heb ik u voorgehouden, de zegen en de vloek! Kies dan het leven, opdat u leeft, u en uw nageslacht, ²⁰door de HEERE, uw God, lief te hebben, Zijn stem te gehoorzamen en u aan Hem vast te houden – want Hij is uw leven en de verlenging van uw dagen –.’ Waar is daarop uw antwoord, Israël? Wat is uw antwoord op die verklaring van eeuwige liefde die God hier heeft uitgesproken ten overstaan van de hemel en de aarde? ... Israël had ‘ja’ gezegd..., maar zo blijkt nu: ze heeft ‘nee’ gedaan. En daarom staan nu de Heere en Zijn volk Israël weer met elkaar voor diezelfde hemel en aarde die opnieuw optreedt als getuige: ‘Mijn geliefde volk is nog dommer dan een ezel..., die weet tenminste nog door wie zijn voerbak wordt gevuld, maar Mijn volk heeft geen kennis. Zij weet gewoon niet Wie Ik ben... en ze heeft Mij de rug toegekeerd...’

Als Gods aanklacht is uitgesproken..., gaat Jesaja zelf verder met spreken. Jesaja ziet de toekomst van Israël al voor zich: Israël zal voor straf verwoest worden. Jeruzalem zal overblijven als een hutje in de wijngaard, zegt Jesaja. Jesaja stelt Israël – met een heel naar beeld, vervolgens voor als een persoon die is geslagen: allemaal wonden en striemen, maar hij *wil* maar niet luisteren. Jesaja zegt: ⁵‘Waarom wilt u nog meer geslagen worden? U gaat gewoon door met uw afvalligheid. Zal het iets van verandering bij het volk Israël brengen? Jesaja verzucht dan ook..., of is het misschien juist een sprankje hoop: ⁹Als de HEERE van de legermachten ons niet een gering aantal ontkomenen had overgelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomorra gelijk geworden zijn.’ ... *God neemt het hoog op... God sleept Zijn verbondsvolk als het ware naar de rechter. Gods volk mogen zijn..., gedoopt zijn in Gods liefde..., christen (van-Christus) mogen zijn..., dat is leven mogen vanuit de eeuwige liefde en genade van God..., maar dat is ook leven met een hoge roeping, een leven zonder enige vrijblijvendheid.*

Maar dan toch nog een keer de vraag: wat is er dan precies aan de hand? Waarom is God zo furieus? Want in Jesaja's tijd werd er gewoon geofferd, zoals God had opgedragen. En er werd gebeden. De mensen kwamen massaal naar de tempel om de joodse feesten te vieren. Er werd gevierd, er werd gedankt, er werden zonden beleden... Om het met naar onze tijd toe te vertalen: er waren goedgevulde diensten..., de kerkbalans was prima in balans..., alle vacatures werden snel opgevuld..., er werd stevig meegezongen in de dienst en doordeweeks was er ook nog van alles en nog wat te doen... Wat vraagt God nog meer van Zijn gemeente? Is het nog niet genoeg dan?

Nou, God wil niet *meer*..., nee, God *wil* niet meer! Hij wil het allemaal niet meer. Luister maar wat God zegt tegen Zijn volk: ¹¹‘Waartoe dienen voor Mij uw vele offers? zegt de HEERE. Ik heb genoeg van de brandoffers van rammen en het vet van gemest vee; ¹²Wanneer u komt om voor Mijn aangezicht te verschijnen – wie heeft dit van u gevraagd, dit platlopen van Mijn voorhoven? ¹⁴Uw nieuwemaansdagen, uw feestdagen haat Ik met heel Mijn ziel; ze zijn Mij tot last; Ik ben het moe om ze te dragen. ¹⁵En wanneer u uw handen uitspreidt (wanneer je met opgeheven handen loopt te bidden en te loven), verberg Ik Mijn ogen voor u (met andere woorden: Ik kan het niet aanzien). ... uw handen zitten vol bloed.’

Het volk had God niet begrepen. God zat niet te wachten op al die offers. God zat niet te wachten op al die activiteiten. *God zocht het hart van Zijn volk.* Net zoals dat jongetje bij zijn papa. Die papa dacht dat het wel goed zat tussen hem en zijn zoontje: hij had genoeg speelgoed, hij kon alles krijgen wat hij nodig had. Maar het jongetje wilde *zijn vader!*

Om het even in een kader te plaatsen: er gingen twee dingen mis bij het volk van Jesaja. Twee dingen, die je nog vaak in het boek Jesaja zult tegenkomen.

Het volk diende naast de Here God nog allerlei andere goden. Dat is het eerste. En daarom walgde God van al die offers die ze brachten, want Hij zag die Israëlieten al aankomen(!): keurig brachten ze de offers, precies volgens de wetten...en vervolgens gingen ze aan een andere god offeren. Luidkeels zongen ze in de tempel dat God hun hulp was... en vervolgens zochten ze hun hulp en bescherming bij heidense buurvolken. God voelde Zich bedrogen: alsof je met een gouden ring je overspel kunt afkopen en weer verder kunt gaan... Alsof je met 40 euro de gevraagde aandacht van je zoontje kunt afbetalen. Nee: of Ik ben jullie HEER, of Ik ben jullie vertrouwen, jullie kracht, jullie liefde, jullie Koning..., of Ik ben het niet. Maar dan moet je zelf de gevolgen ervan dragen. ...

En het tweede waar Jesaja nog vaak in zijn boek op zal wijzen is het onrecht dat er onder het volk Israël was. De arme mensen die binnen de grenzen van Israël werden vergeten. De rijken die steeds rijker werden en de armen die steeds armer werden. De kanslozen die hun kansen werden benomen. 'Jullie handen zitten vol bloed', zo zei de Here God dan ook. Er kleeft bloed aan je handen...

Het volk Israel had haar Geliefde niet begrepen. Zij kende Diegene met Wie zij zo hecht verbonden mocht zijn niet werkelijk. De relatie van Israel tot haar God bestond uit offeren en allemaal dingen doen, maar daar zit een partner meestal niet op te wachten. Israel kende haar God niet goed, want zij snapte niet eens waar zij Hem het meest gelukkig mee kon maken: niet met een offerdier, maar met recht..., met gerechtigheid..., met liefde voor de naaste..., dat ging God aan het hart.

Kent u God al goed? Hebt u God al echt een keer in Zijn hart gekeken... en gezien wat Hij van jou verlangt... en waar het Hem in deze wereld om gaat? ... Door die heel scherpe woorden die Jesaja tegen Israel moest vertellen..., mogen wij iets van God zien. Iets kostbaars ontdekken van God. Bij de andere volken om Israel heen, was het motto: 'als het offer maar goed is'. Als het maar volgende de regeltjes gebeurt, als de juiste procedures worden gevolgd..., dan is het goed. Dan zou die god aan wie je hebt geofferd wel moeten antwoorden. Bij de Here God is het niet zo. Bij de Here God is het niet zo 'als je 's morgens maar je gebedje opzegt..., als je maar elke week naar de kerk gaat..., als je maar niet vloekt en iedereen in zijn waarde laat, dan is het wel goed'. Nee, al die dingen zijn belangrijk. Die kerkdiensten moet je niet overslaan. En die dagelijkse gebeden en Bijbellezens moet je niet alleen doen als je echt tijd over hebt. Maar daar gaat het niet om. God wil echte omgang met je! Echte verbondenheid. Exclusieve liefde. Hij wil die liefde van jou niet delen met andere dingen die net zoveel aandacht krijgen als Hij. Hij wil niet dat je net zoveel op andere mensen of dingen vertrouwt, als dat je op God vertrouwt. Dan doe je God echt tekort! En dan hoeft het niet meer van God. *God wil je hart.* God hoeft niet allemaal dingen, God wil je hart!

En als je echt van God houdt..., als je – eerbiedig bedoeld - echt Hem blij wilt maken..., zet je dan in voor wat God het allerbelangrijkste vindt. Zet je dan in voor recht en gerechtigheid. De profeet Micha, een tijdgenoot van Jesaja, zegt het zo: ⁶Waarmee zal ik de HEERE tegemoet gaan en mij buigen voor de hoge God? Zal ik Hem tegemoet gaan met brandoffers, met eenjarige kalveren? ⁷Zou de HEERE behagen scheppen in duizenden rammen (...) ⁸Hij heeft u, mens, bekendgemaakt wat goed is. En wat vraagt de

HEERE van u anders dan recht te doen, goedertierenheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen met uw God.'

Recht en gerechtigheid te doen. Precies zoals Jezus het later ook zei: 'zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid'. Waar moet je dan aan denken? ... Budgetmaatjes, mensen die anderen helpen die in de schulden zijn gekomen. De wijkwinkel: mensen helpen die tussen wal en schip terecht gekomen zijn. En: kledinginzameling. En: een collecte voor weet ik wat. Maar ook: de overheid oproepen om de vluchtelingen te beschermen die dreigen te worden uitgezet naar landen waar zij groot risico lopen om vermoord te worden. En ook: je racistische vooroordelen aan de kant zetten, hoeveel terroristische dreiging er ook is. En ook: betrokken zijn bij de wereldwijde strijd om eerlijke kansen voor arme mensen, eerlijke handel, geen uitbuiting meer van kinderen in fabrieken en in de prostitutie...En ook geen uitbuiting van de schepping omdat ik zo graag reis en eet wat ik wil en doe wat ik wil.

Of ik er wat aan kan doen? Of het überhaupt iets zal uithalen? Zolang God deze wereld niet heeft opgegeven, moeten wij deze wereld niet opgeven. Of zoals een joods gezegd luidt: 'wie één mens heeft gered, die heeft heel de wereld gered.'

Ik hoop dat u en jij vanuit dit eerste hoofdstuk van Jesaja's boek iets over God hebben geleerd, of opnieuw hebben gezien. Het is schokkend hoe Jesaja over Gods woede sprak. God neemt ons leven en ons hart bloedserius! Maar weet u wat ik zo mooi vind...? Terwijl ik nog zit te piekeren over die wonden en die striemen waarmee God het volk Israel zal slaan als zij zo doorgaat, zoals Jesaja het zo heel naar verwoedt..., lees ik verderop in het boek Jesaja, in hoofdstuk 53, over die Knecht van de HEERE, Die Man van Smarten Die God heeft gestuurd om de straf te dragen voor ons, Jezus Christus. Jesaja schrijft over Hem (en die woorden kom je later nog vaak in het Nieuwe Testament tegen): ⁴Voorwaar, onze ziekten heeft Hij op Zich genomen, onze smarten heeft Hij gedragen. Wij hielden Hem echter voor een geplaagde, door God geslagen (hetzelfde werkwoord als in het hoofdstuk van vandaag!) en verdrukt. ⁵Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is er voor ons genezing gekomen.'

God wil jou en mij dus helemaal niet graag straffen! God wil Zijn woede niet bekoelen op de mensheid. Maar die gekwetste liefde van God doet God zoveel pijn. En dat onrecht op de wereld vindt God zo gruwelijk. En daarom is Hij zo furieus, zo ernstig... Daarom heeft Jesaja de opdracht om dit zo te vertellen. Juist in die heel harde woorden, die waarschuwingen van God zien wij hoezeer Hij gesteld is op onze liefde. Het volk Israel in de tijd van Jesaja dacht dat God een bepaalde macht was die gewoon wat gunstig moest worden gestemd, waar je gewoon wat rekening mee moest houden. 'Maar zo moet je niet met Mij omgaan', liet God Jesaja aanzeggen. Zo'n algemene god, een soort bovenaardse levensverzekering wil Ik niet zijn.' *Waar is je hart?* Ik vraag geen offers..., Ik vraag je liefde. En ik vraag je om recht in deze onrechtvaardige wereld te doen. Want dan heb je begrepen Wie Ik ben..., wat Ik wil... en wat Ik met deze wereld wil.

Die vader van dat zoontje in het voorbeeld aan het begin van de preek kwam tot ontdekking wat zijn zoontje echt van hem vroeg. Jesaja heeft ons vandaag meegenomen om ditzelfde van God te ontdekken. God is geen dictator die alle rijkdom en offers van ons opeist. God is een gevende God Die niets liever wil dan Zijn liefde met ons delen en ons ertoe aanzetten om die liefde verder uit te delen door recht en gerechtigheid te doen.